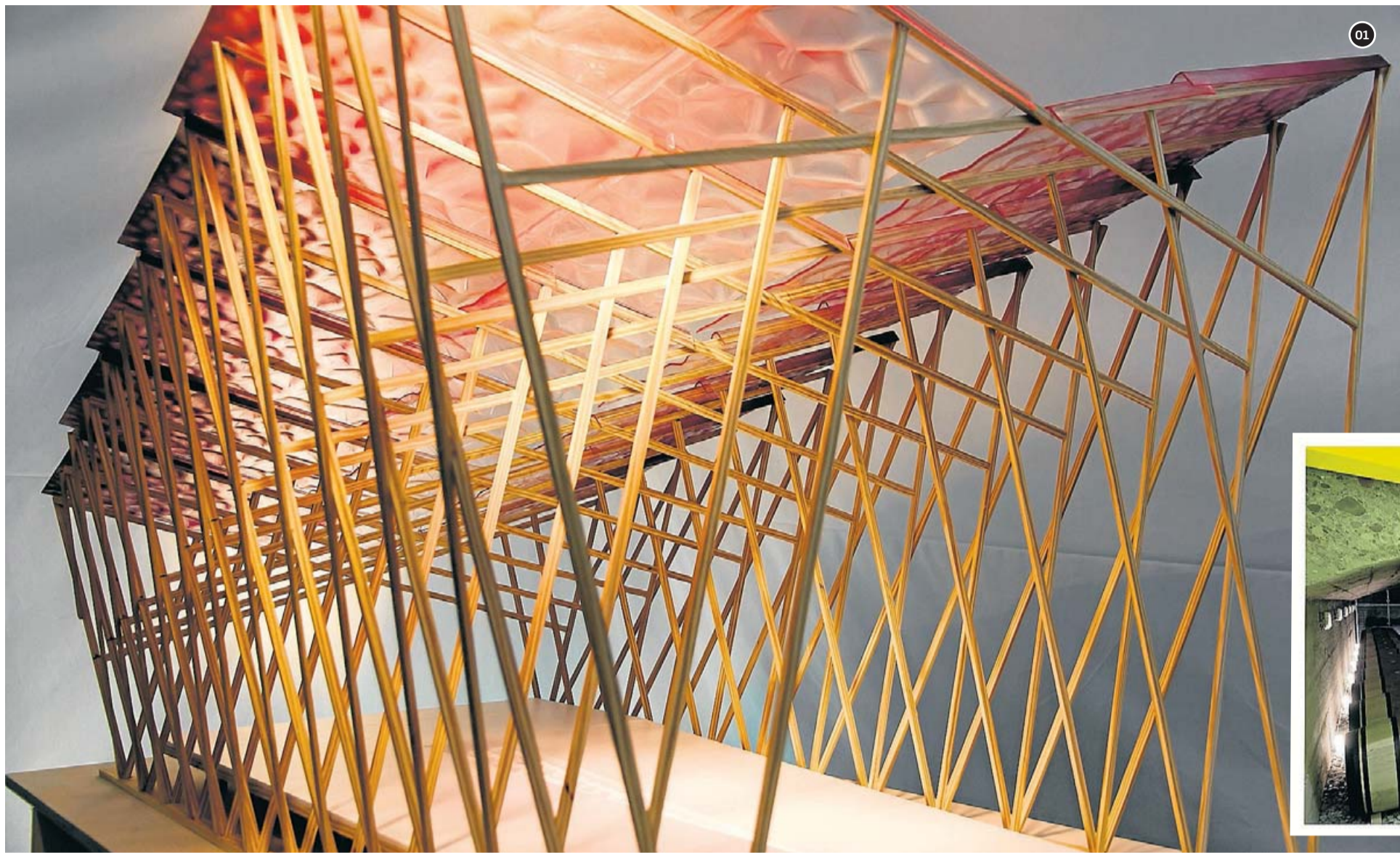

Cultura

ARQUITECTURA

ANTONI RIBAS TUR
BARCELONA

L'arquitectura icònica no només viu de museus i teatres d'òpera: els cellers i altres edificis relacionats amb el món del vi –d'arquitectes com Richard Rogers, Norman Foster, Frank O. Gehry, Zaha Hadid i Santiago Calatrava– han sigut aparadors magnífics. Però només aparadors, perquè l'activitat dels enòlegs i els enginyers agrònoms que hi treballen pot ser fins i tot més innovadora que l'obra dels arquitectes. “En el món del vi sovint es ven la imatge dels cellers antics i les ampolles plenes de pols, i no obstant això estan aplicant la ciència i les noves tecnologies d'una manera gairebé més evident que en el camp l'arquitectura”, explica l'arquitecte Carles Sala. “Per a nosaltres, els enòlegs són un referent en la mesura que són els dissenyadors d'un vi”, subratlla.

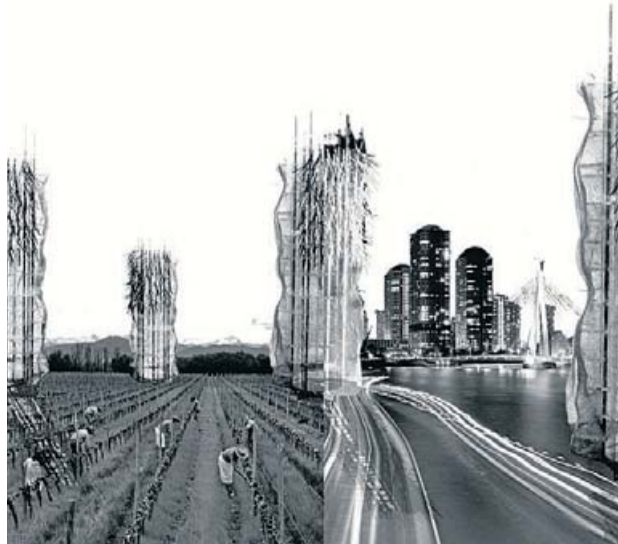
Un celler que combina tradició i tecnologia és el de Codorníu, que està instal·lat en un edifici de Puig i Cadafalch catalogat. “Ha d'haver-hi una simbiosi perfecta entre el procés de producció i l'arquitectura. Una arquitectura mal feta pot comprometre la qualitat del producte –explica l'enòleg de la casa, Bruno Colomer–. Treballem dins d'alguns edificis que són centenaris, però les maneres de fer han evolucionat”.

Arquitectura que es beu

Lluny dels edificis icònics, els arquitectes busquen que la construcció dels cellers millori la producció del vi

Un gratacel de vinya per a la Barcelona més densa

¿És possible fer un bon vi en un entorn urbà i en una vinya vertical? Aquesta és una de les idees amb què treballen els arquitectes Carles Sala, Relja Ferusic i Edouard Cabay. Dins el premiat projecte *Bodega* volen crear un celler urbà a Barcelona que s'hauria de desenvolupar en els pròxims cinc anys i després d'arribar un acord amb l'Ajuntament de Barcelona i la Diputació. El projecte estaria en la línia de les plantacions de vinya experimentals que s'han fet a Collserola i també implicaria crear nous espais verds a la ciutat. També s'haurien d'estudiar qüestions com les varietats de raïm, els conreus hidropònics i els sistemes de poda que es podrien fer servir.

Carles Sala prové d'una família de vinaters. Amb el seu soci, Relja Ferusic, ha fet diversos cellers a Catalunya, França i Eslovènia. Però el projecte que ara tenen entre mans, juntament amb Edouard Cabay, és més ambiciós i equiparable als dels vinaters més inquiets.

Un espai de tast insòlit

A la tardor començaran la construcció d'un espai de tast al Mas Rodó, l'empresa familiar dels Sala, amb un fort afany experimental. De fet, encara s'han d'acabar de decidir entre tres possibles projectes. “A través de l'arquitectura i el disseny, i amb innovacions com la construcció digital, volem recuperar materials i processos que estan en desús perquè han quedat al marge de la indústria i donar-los un nou valor i un nou sentit”. Aquest espai consistirà en una estructura de fusta i un tancament de vidre que vol ser actiu, és a dir, regular el clima i potenciar una experiència sensorial del vi.

La construcció de l'espai de tast anirà precedida d'una festa de la verema que els tres arquitectes dissenyaran amb una mirada interdisciplinària i sostenible. “Volem agafar tots els elements de l'entorn, filtrar-los a través de l'arquitectura i aplicar-los en el vi”, subratlla Sala. El projecte porta per títol *Bodega* i va rebre el premi d'Innovació de la Fundació Banc Sabadell, concedit dins la Mostra d'Arquitectura In-

JOAN MANUEL SERRAT ACTUA A CALELLA

Joan Manuel Serrat actuarà en un concert solidari a la platja de Port Bo de Calella de Palafrugell el dia 30 de juny, en benefici de la Fundació Clarós. També hi actuaran Sílvia Pérez Cruz, Miquel Abras i Peix Fregit.

RAIMON REP EL PREMI SMITHSONIAN

El prestigiós centre nord-americà Smithsonian Center for Folklife and Cultural Heritage premiarà Raimon per la seva trajectòria en el marc del concert d'aquest divendres al Palau de la Música Catalana.

02

ternacional Catalana del COAC. La recerca es va desenvolupar en una sèrie de tallers amb estudiants impulsats per l'escola Architectural Association de Londres. Abans de *Bodega*, Salas i Ferusic van fer el celler de Lagravera, a Alfarràs, conegut per la producció ecològica i biodinàmica. L'edifici es caracteritza per la flexibilitat dels espais, la lluminositat i el color. "Quan rebem visitants queden impactants però alhora serveix perquè de seguida entrin en la nostra filosofia", explica l'enòleg de Lagravera, Ivà Gallego.

De la mateixa manera que hi ha empresaris que fan més ús de la ciència que d'altres, hi ha arquitectes que es basen més en els mètodes tradicionals. El Celler Mont-ras, de Jorge Vidal Tomás, és un exemple d'una manera de treballar més intuïtiva: l'edifici està parcialment enterrat i a la façana principal té un sistema de portes per controlar la circulació d'aire que pot manipular el mateix vinater a mesura que el vi fermenta. "L'edifici ha d'acompanyar el procés d'elaboració del vi, i vam voler crear l'atmosfera d'harmonia i paciència que requereix", explica Jorge Vidal.

01. L'espai de tast del projecte Bodega fa servir la tecnologia per recuperar elements tradicionals.
02. El celler de Lagravera es caracteritza per tenir espais flexibles i un verd molt viu.

SALA FERUSIC

Mor Hugh Thomas, l'hispanista que va fixar el relat de la guerra

OBITUARI

L'historiador anglès va publicar el seu estudi de referència el 1961

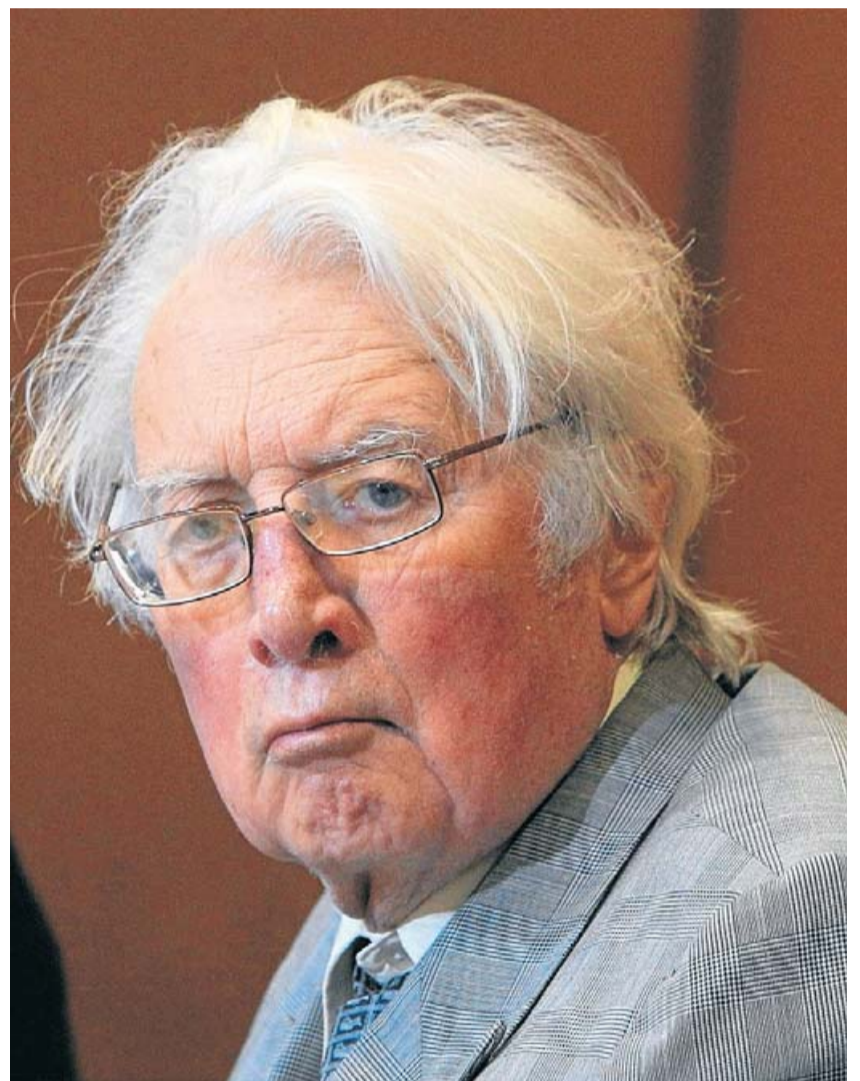
LAURA SERRA
BARCELONA

Hugh Thomas, un dels grans hispanistes britànics, autor de l'obra que va fixar el relat de la Guerra Civil als anys 60, la popular *La Guerra Civil Española* (1961), va morir dissabte a Notting Hill (Londres) amb 85 anys, després de tenir una apoplexia i una pneumònia. Deixa un vast llegat centrat en la història d'Espanya i un posicionament decidit a favor del projecte europeu. Hugh va marcar una generació de grans hispanistes anglesos, noms com Raymond Carr, Paul Preston i Ian Gibson.

Era l'any 1955 quan Thomas va visitar per primera vegada l'Espanya franquista, si bé deia que en la seva trobada nadalenca familiar a Torre-molinos, com a turista, no va notar rastre de la duresa del règim, tot i que sí que va veure misèria i nens sense sabates pels carrers. També el va seduir per sempre la cadència de la vida a Espanya, on va viatjar molt sovint. Nascut a Windsor el 1931, llicenciat a Cambridge i la Sorbona, el jove Thomas va voler investigar més sobre el desconegut i fascinant conflicte espanyol, però no va saber trobar llibres que l'expliquessin.

Tot just sis anys després, aquell historiador desconegut de 30 anys publicaria el llibre que li canviaria la vida i que seria el referent internacional per entendre la guerra, perquè es va traduir immediatament de l'anglès a l'espanyol, el francès, l'italià i l'alemany. A *La Guerra Civil Española* hi explicava la lluita "des del punt de vista d'una persona democrata i amb afecte per Espanya, però sense relació personal amb cap dels dos bàndols", havia explicat. Se solidaritzava amb la legitimitat republicana, tot i que procurava no mantenir una posició ideològica sinó comprendre analíticament els orígens, els motius dels dos fronts i les conseqüències de la contesa.

La Guerra Civil Española va ser un llibre clandestí durant el franquisme -n'arribava de París la versió en castellà, de tapa vermella i negra, editada el 1962 per Ruedo Ibérico-, que es va convertir en un referent popular durant la Transició, quan es va publicar per fi a Espanya, el 1977, en una de les seves múltiples revisions fruit de la feina de tota una vida. El 2001 va ser reeditat com un clàssic definitiu -llavors hi va afegir noves investigacions sobre les atrocitats perpetrades contra civils- i hi va defensar la seva lectura de la guerra, en què retratava Franco

L'hispanista anglès Hugh Thomas en una fotografia d'arxiu durant una trobada a Ciutat de Mèxic l'any 2014. MARIO GUZMÁN / EFE

com algú "indecís" i "fred", capaç de signar la condemna de mort de 100 persones després de dinar.

En les seves mostres de condol, el ministre de Cultura, Íñigo Méndez de Vigo, afirmava ahir que Thomas "va aconseguir reunir una gran majoria d'espanyols al voltant d'un mateix relat dels esdeveniments de la Guerra Civil", cosa que va avançar "l'esperit de reconciliació de la Transició". "Desposseït de fervors ideològics", assenyala el ministre, buscava un relat "imparcial, acadèmic, divulgatiu i innovador".

Defensa del projecte europeu

Paral·lelament a la investigació i la docència la Universitat de Reading, Thomas va involucrar-se en la política anglesa. La seva principal obsessió era la defensa de la integració cultural europea, com ja indicava a *Europe: the radical challenge* (1973). Primer va col·laborar amb el Partit Laborista de Harold Wilson, però el 1975 es va passar al Partit Conservador perquè llavors era qui millor

abraçava l'ideal europeu. Des del 1981 va ser assessor per a assumptes hispànics de la primera ministra Margaret Thatcher -en aquella època va ser nomenat Lord Thomas, baró de Swynnerton-. Però als anys 80 va tornar a fer un gir i es va allunyar dels conservadors quan es van convertir en euroescèptics. Llavors passaria a les files dels liberaldemòcrates. El resultat del referèndum a favor del Brexit el va decebre i deprimir profundament.

Thomas també havia escrit sobre la història de Mèxic, Cuba o Suez, però mai va abandonar la passió per la història d'Espanya, que coneixia amb gran detall. La seva última recerca és una trilogia sobre l'imperi espanyol, publicada del 2006 al 2013: *El imperio español: de Colón a Magallanes; El imperio español de Carlos V, i Felipe II: el señor del mundo*. Espanya li va atorgar les creus de l'Orde d'Isabel la Catòlica i de l'Orde Civil d'Alfons X el Savi. Era membre de la Reial Acadèmia de la Història d'Espanya.